

FLYGEBLADET

Nyhetsmagasin fra Venneforeningen

Flyhistorisk Museum Sola

Nr 9-2024

Medlemsmøte i kulturhuset.

Venneforeningen har som jeg tidligere har skrevet, innledet et samarbeid med Sola Historielag om å arrangere felles medlemsmøter om flyrelaterte emner. Sola Historielag har hatt mange møter med flyrelaterte emner, og det faller derfor naturlig at de to foreningene samarbeider om medlemsmøter.

Det første fellesmøte ble holdt i den største salen i Sola Kulturhus onsdag 11. september. Emnet var historien om mekanikeren uten flygeropplæring, som stjal et av forsvarrets jettfly, et T 33 treningsfly. Historien er meget spesiell, og var tydelig et emne som fenget publikum.

Det var to foredragsholdere, Ottar Kjørmo fra Historielaget som fortalt historien om tyveriet og hvordan han

kom helskinnet ned på bakken, og Knut Lande fra Venneforeningen. Knut er tidligere flyger, og har vært på 718 skvadronen og fløyet T 33, fortalte om flytypen og kunne forklare hvilke problemer man støter på som amatør når en skal prøve å lande en T33.

Møte må kunne karakteriseres som en stor suksess. Vanligvis når vi har våre vanlige medlemsmøter i mimrehallen regner vi rundt 30 tilhørere som et bra fremmøte. Her var det nær 200 som kom for å høre foredraget. Noe av grunnen til det gode fremmøte var nok at begge foreningene hadde lagt arbeid i markedsføringen, og vi fikk i møte presentert i Solabladet.

Vi benyttet også anledningen til å prøve å verve nye medlemmer, og klarte faktisk å få ett nytt medlem.

Møtet ble innledet med at Styreleder i Venneforeningen Eirik Håland og styreleder i Historielaget Tor Erik Hansen ønsket velkommen og orienterte om samarbeidet.

De to foredragsholderne, Knut Lande til venstre og Ottar Kjørmo til høyre.

Stort fremmøte i en stor sal.

Driftstilskudd

Tirsdag 26. fikk vi besøk av stortingsrepresentant Torstein Tvedt Solberg sammen med en gruppe kommunepolitikere fra Sola. Vi hadde fått høre at han hadde litt tid til overs som han ville bruke til å besøke museet. Det viste seg ikke å være den reelle grunnen. Han kom med en liten budsjettlekkasje, som er noe av det politikerne har glede av på denne tiden av året. Nyheten kom overraskende på oss, museet vil få et driftstilskudd fra Kulturdepartementet 500 000 for 2025. Dette er gledelig for museet. Som et resultat av utvidelsen

av museet øker driftskostnadene, et øket driftstilskudd er nødvendig for å gjennomføre planene som er lagt for museet, bl.a. er det ønskelig å kunne utvide åpningstidene. Neste år tar museet sikte på å åpne før påske, mens det vanlige tidligere har vært å åpne første helg i mai. Det blir første gang flymuseet får driftstilskudd fra departementet. Vi ser dette som en anerkjennelse av den store innsatsen Venneforeningens medlemmer legger ned i museet, og de resultatene som er kommet gjennom en stor innsats fra både Jærmuseet og Venneforeningen

Fra venstre Dabaya Badhaso, Sola kommunes representant i stiftelsens styre, kommunepolitiker i Sola, Mona Aksdal, varaordfører i Sola Kommune Jess Milter, direktør i Jærmuseet Atle Fiskå og avdelingsleder for Flymuseet Eirik Gurandsrud.

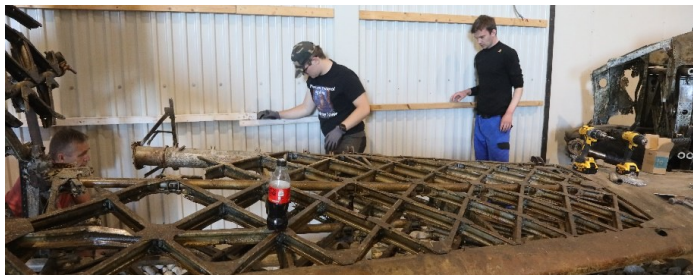
Utstillingen

Som jeg skrev i sist nummer av flygebladet er Venneforeningen allerede i gang med å gjøre museet klar til åpningen neste vår, selv om vi enda ikke har stengt musset for vinteren. I fjor høst hadde vi en stor jobb med å vaske og pusse flyene som skulle inn i den nye hallen, men allerede i år har det vist seg nødvendig å tørke støv av flyene.

Sist vi hadde en større flytting av fly i hangaren for ca. 10 år siden ble ikke arbeidet fullført. Maleriet som so bak Wellington utstillingen ble ikke flyttet da utstillingen ble flyttet, så nå var det på tide at det ble gjort.

Nicolas i gang med å tørke støv av F 104.

Først må det festes lekter til veggen som delene av bildet igjen kan festes til

Det var trangt å komme til bak Wellington delene.

Bakgrunnsbildet kommer på plass

Wellington utstillingen etter at bakgrunnsbildet er på plass

Det neste som skulle monteres opp var bakgrunnen til kanonen som står i hjørnet. Først et bilde som skulle opp

Så ble resten av bakgrunnen dekket av et kamouflasjenett

Eon Baby som ble tatt ned fra taket for å henges på vegg måtte få et strøk olje før den skal opp igjen. Her er Kjell Sivertsen i gang med jobben

Eirik Håland oljer den andre vingen

Det er fortsatt noen fly som trenger vask, her er det Safir som får en vask

Fiesler Storch trengte også vask. Her er John Olav Molin i gang med vasken

Kontrolltårn

Det gamle kontrolltårnet fra Sola sto i mange år på Teknisk Museum. I forbindelse med en endring av utstillingen ble kontrolltårnet demontert, og gitt til flymuseet. Det har nå stått på lager i noen år. I forbindelse med planleggingen av utstillingen i den gamle hallen er det nå planen å montere tårnet der brakken som i dag rommer billettluke og museumsbutikk står. Brakken er det ikke lengre bruk for, den vil vi finne et annet bruk for.

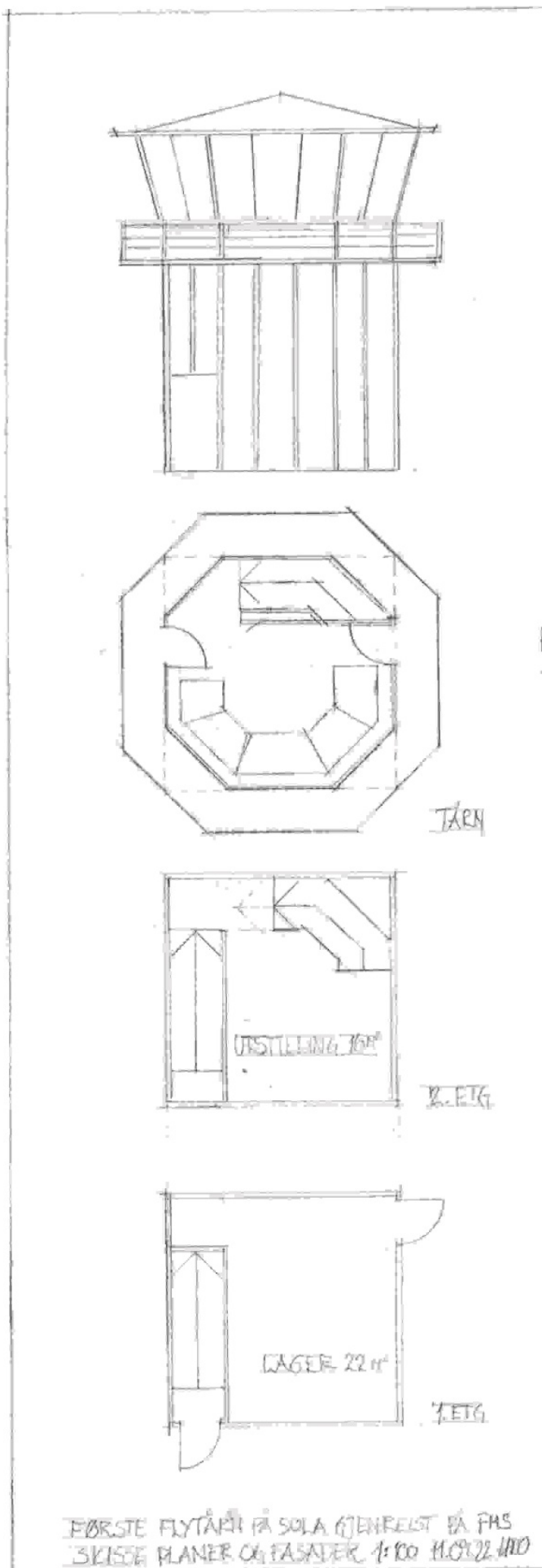
Hans Dybwad Olesen som er utdannet arkitekt og pensjonert fra Jærmuseet, har laget en skisse av hvordan tårnet kan bygges.

Målsettingen er å få dette ferdig til åpningen til våren. Det vil avhenge av at vi kan skaffe finansiering. Jærmuseet jobber med den siden av saken, så vi får bare håpe de klarer å få det til.

Dette vil bli et populært innslag i utstillingen, som vil vise hvordan kontrolltårnet så ut gjennom mange år, og gi besøkende et fint utsiktspunkt over utstillingen.

Tårnet slik det var utstilt i Teknisk museum

Den første skisse av slik det er tenkt bygget opp i hangaren

Stein arbeider med å få satt inn innmaten i kontrollpultene

I etasjen under tårnet sto pulten hvor styringen av trafikken i området rundt flyplassen fant sted bli. Den pulten er i dag utstilt i museet, og vil nå bli satt opp i etasjen under tårnet.

Sea King

Vi feiret i vår overleveringen av Sea King fra Luftforsvaret til Flymuseet. Selv om vi har overtatt helikopteret og disponerer det som en utsilings gjenstand, vil det formelt sett forbli eiet av Justisdepartementet.

Direktør Atle Fiskå og Jon Berge Liland fra Forsvarsmateriell signerer deponiavtalen

Nå har vi hatt besøk fra forsvarsmateriell, og den formelle deponeringsavtalen er ble da signert. De fikk også en omvisning i utstillingen og en orientering om noen av planene for den fremtidige utviklingen av samlingen.

Jan Berge Liland og Kai Nystuen fra Forsvarsmateriell sammen med Atle Fiskå under omvisningen.

Super Puma

Museet har arbeidet i mange år med restaureringen av en Super Puma. På grunn av plassmangel i verkstedet gjøres de gjenstående arbeidene på Stangeland. Det gjenstår først og fremst lakkering av maskinen og en del montasjearbeider. Der foreligger nå en plan for de gjenstående arbeidene som forhåpentlig vil bringe oss i mål slik at et eksteriørmessig komplett helikopter kan plasseres i utstillingen til åpningen i april.

Mathias Bolgen og Egil Kolnes vasker en komponent

Terje Lange og Roar Ingebretsen arbeider med opphengenget for flyteelementene

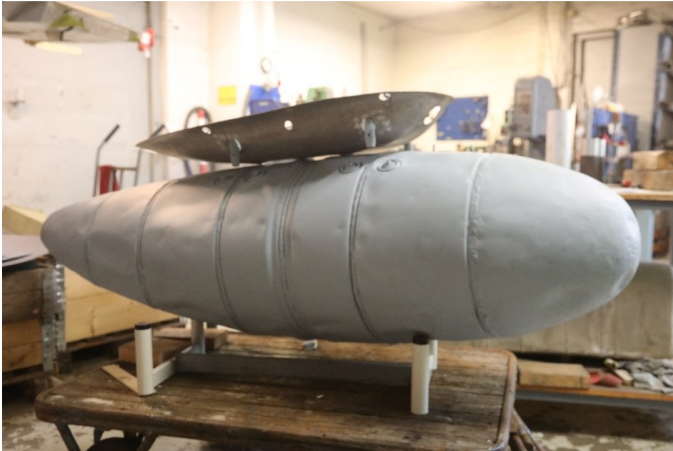
Terje Lange viser frem e ferdig sveiset oppheng.

*Einar Fraffjord og Terje Lange grubler på hvordan stage-
ne for opphengenget skal festes*

Bf 109

Utstillingen rundt flyet blir stadig komplettert. Det er stadig noe mer som kan gjøres , nå arbeides med en droptank som skal monteres på flyet.

Droptanken med feste mot skroget

Caproni 310

Den meget spesielle kamuflasjemalingen flyet hadde skaper mye grubling. Den gule grunnfargen er grei å påføre først, så følger en noe brun farge på det gule. Til slutt følger den grønne fargen som må sprøytes på. Litt problemer i starten, men etter hvert gikk det greit

Siegfried følger etter med grønnfargen.

Først den gule, og så den brune. Kjell Dahle i full sving med gulmalingen.

Til slutt kan man begynne å se hvordan flyet vil bli sende ut.

Medlemsmøte

Latecorere 521

Vi minner om medlemsmøte i mimrehallen torsdag 17. oktober hvor Ove Sembsmoen skal holde foredrag om den franske flybåten Latecorere 521 som havarerte i Florida i 1935.

Møtet holdes i mimrehallen i museet. Alle er velkomne.

Seminar i Bodø

Norsk Luftfartsmuseum inviterer til seminar om Restaurering på museet i Bodø mandag 4. og tirsdag 5. november. Seminaret er en videreføring av de seminarer som ble arrangert tidligere, og er en del av nettverksarbeidet til norsk Luftfartsmuseum.

Mer informasjon :

<https://www.luftfartsmuseum.no/aktivetskalender/restaureringsseminar>

Alle som er interessert kan delta, men dessverre har ikke Venneforeningen økonomi til å bekoste deltagelse for medlemmene, Vi vil imidlertid oppfordre alle som har anledning til å delta til å melde seg på seminaret.

40 års Jubileum

Museet feirer i år 40 års jubileum for oppstarten dette vil bli feiret med fest i museets nye lokaler. Festen arrangeres sammen Sola Flystasjon Flyklubb. De to foreningene har mange felles medlemmer, og begge ble grunnlagt samme år, og feirer 40 år i år. Det blir første gang vi tar den nye utstillingshallen i bruk til et slikt formål, og det blir spennende å se hvordan dette fungerer. Det er sendt ut separat invitasjon, og jeg håper på en stor deltagelse, og at vi får en hyggelig kveld sammen.

Den nye hallen skal brukes som festlokale

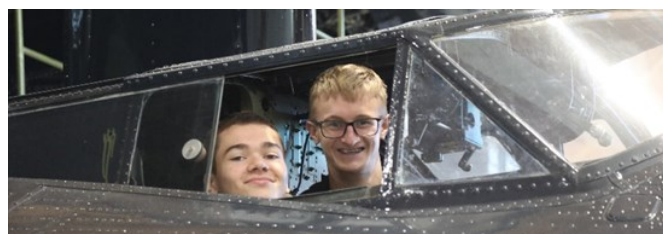
Ungdomsgruppe

Jeg fortalte i sist nummer om planene for å starte en ungdomsgruppe i museet. Det vil bli et oppstartsmøte tirsdag. 30. oktober. Da er all flyinteressert ungdom velkommen til å delta. Det planlegges et omfattende program for gruppen som vi tror vil være interessant og opplysende for flyinteressert ungdom. I tillegg vil de som ønsker det kunne delta i dugnadsarbeidet som pågår i museet.

Det deltar allerede en del ungdom i arbeidet i museet. I arbeidet med ny utstilling og løpende vedlikehold av flyene i utstillingen har ungdommen, både de som går flyfaglinjen på Sola vgs., og andre vært til stor hjelp i museet. Med en ungdomsgruppe vil Venneforeningen også kunne gi noe tilbake til ungdommen som deltar i arbeid i museet.

Ole Johan Berg som vil ha en sentral rolle i ungdomsgruppen, orientere en gruppe fra Sola vgs om arbeidet i museet

Det er ikke bare arbeid i museet, å prøvesitte cockpittene er populært